

* * *

יוסי גמזו

מה שלא נאמר בנאום רוחני בפנוים הפלפלי בדיאבוס

רק מעטים זוכרים אצלנו, אם בכלל
כי במרומי העיר דיאבוס שטופת השלג
(שנערך בה הפנוים הפלפלי המהלל
שאודותיו שמענו בימים האלה)
שוכנים כמה בתי-מרפא מפרסמים
שבאחד מהם הנציח תומס מאן
בין שלל דפי רומן שלו, "הר הקסמים",
משפט-מפתח החוזר מזמן לזמן
ומצטט בפני יודעי ספרות טובה
שבה קולו של תומס מאן עוד לא נדם
כהוכחה לתפיסתו המפכחת של כותבה
את החידה ששמה הוא טבע-האדם.

כי ברומן הזה קובל גבור-הספר
(ששמו הנס קסטורף) באזני אדם אמין
על התמורה המאכזבת הנחשפת
ביחסם של ידידיו שהאמין
בידידותם עד שערפם אליו הפנו
והוא גונח: "אוי, כמה הם השתנו."

אבל על כך, על נהגם ועל ארחם
של "ידידיו" אומר אותו אדם חכם
לקסטורף זה המאזין לו ברוב קשב
כמתבונן בלצנים מתערטלים
ממסכות בסיומו של איזה נשף:
"הנס, אנשים לא משתנים, הם מתגלים..."

ובהקשר האקטואלי המקרן
אל הראליה מאותו רומן מרשים
שואל עצמו קורא-הספר הסקרן:
איך מתגלים סוף-סוף אותם האנשים?
הם מתגלים גם בדבור וגם במעש
כמו גם בפער הערום, התחמני
בין זה לזה כשהצביעות פתאם גואה אף
כפי שהדגים נשיא איראן, מר רוחני.

כי בטרחו שם להלעיט וללאבוס
בנפת-צוף-כזביו את מתכנסי דיאבוס
הוא בחלקת-לשון הרעף מלים בשפך
אך מה שלא אמר הנה ממש ההפך.

כי באמרו: "אני מושיט היום כפאן יד
לכל עמי תבל" (מחנה שפלה תם היא),
הוא לא הזכיר מה ששומעו זכרו מיד:
שרק לעם אחד מועיד הוא ברוך אטומי.

ובדברו על כך שאין לה לארצו
שום שאיפה לנשק גרעיני רב-רצח
הוא לא הזכיר מה שהסתיר ברב מרצו:
שהיא רק עם אחד כמהה למחות לנצח.

ובקראו כי שום אקלים-איבה הוא לא
עבדה תמידית (בפרט אם סנקצית-נפט תפוג עוד)
הוא לא הזכיר מה שמאד מתמיד אצלו
בכל כוריו: תוספות יום-יום של צנטריפוגות.

כך שלשקר אין רגלים אכל יש לו
זוג של פרוטזות שהאורתופד אובמה
שכבר בימי כפר תחריר לא התביש לו
לראות במורסי אות לדמוקרטיה קמה
ובאוטיזם הגובל בחלי קליני
בדה מין גלוף-תעצועים גם בעירק
וכך ממש, בעורונו הצ'מברליני
נוהג מול אסד שלתהום-דמים זרק
אלפי בני סוריה כרוצח-המונים
שעל אביו עולה בכך עשרות מונים
מה שממחיש כי יקרחה של וושינגטון
אם היא עולה בכלל – זה רק על השרטון
שמעליו חיש למדרון מתגלגלים
כי אנשים לא משתנים, הם מתגלגלים...